

Seo ngwana e mong le e mong a hlokang ho se tseba mabapi le tlhoriso

Tlhoriso ha e a loka hohang. Ena ke tsela eo o ka bang ngwana ya leng kgahlanong le tlhoriso!

Tlhoriso e ka etsahala kae kapa kae – mabaleng a dipapadi, beseng, diphaseitjheng tsa sekolo, esitana le ka matlwaneng.

Tlhoriso e ka ba dintho tse ngata. Ke ho otla, ho sututsa, ho bitsa ka mabitso a nyefolang, ho tshosetsa, ho sokela, ho kenella, ho romela diimeile tse lonya, ho hlotha kapa ho senya dintho tsa motho e mong, ho kgetholla motho – le dintho tse ding tse ngata tse mpe tse etswang ka sepheo sa ho utlwisa motho bohloko.

O ka tseba jwang hore ntho e itseng ke tlhoriso? Hopola sena:

Ke tlhoriso haeba ... e mong a utlwisa ngwana e mong bohloko ka boomo mme ngwana ya etsang seo a le matla ho feta e mong.

Ke mefuta efe ya tlhoriso e teng?

Bahlorisi ba a otla, ba a raha, ba a sututsa, ba bitsa ka mabitso a nyefolang, ba a sokela, ba a kenella kapa ba a tshosetsa. Mohlorisi hape a ka bua dintho tse mpe ka wena, kapa a o kgetholla sehlopheng. Hape e etsahala saebeng kapa inthaneteng – ho *TikTok*, *Instagram* le *Snapchat*.

Tlhoriso ka ho otla

Ka nako e nngwe bahlorisi ba a otla – ba otla le ka ditebele, ba kgopa bana ba bang hore ba wele ditepising, ba hlekefetsa batho ba bang (esitana le matitjhere), kapa ba utswe mme ba robe dintho. Sena se a tshosa le ho utlwisa bohloko, hape ka nako e nngwe se siya matshwao le mabadi, mme e ka ba kotsi e le ka nnete.

Tlhoriso ya maikutlo

Mona ke ha mohlorisi a bua dintho tse mpe ka wena le ho wena, a jala mashano ka wena, a o bitsa ka mabitso a nyefolang, mme a o kgetholla sehlopheng hobane "o sa tshwanelehe"; ha ba o tshosetsa le ho o kenyetsa ka mahlo. Sena se etsa bana hore ba hlonyme haholo mme ba ikutlwa ba le bang mme ba qheletswe thoko.

Tlhoriso ka inthanete

Ona ke mofuta wa tlhoriso o dumellang mohlorisi ho ipata mme a se ke a tsejwa – mme o sebedisa theknoloji hore a kgohlalhale. Bahlorisi ba romela ditshwantsho tse mpe, melaetsa e mebe, mme ba qala dihlopha ba sebedisa *TikTok*, *Instagram*, *Snapchat* le imeile. Sena se a tshosa, mme se sebe haholo.

Bashemanne hangata ba sebedisa tshoso ya hore ba tla otla motho kapa ho mo sokela, ha banana bona ba hlorisa banana ba bang mme hangata ba sebedisa tlhoriso ya maikutlo e kang ho jala leshano ka motho le ho mo kgetholla sehlopheng.

Tlhoriso ha e a loka mme e na le leeme. Ha ho motho ya lokelang ho hloriswa.

**O ka etsa jwang ha o ka hloriswa kapa wa bona
tlhoriso e etswa?**

Ntho tse ngata!

Bua!

- Ha motho e mong a ithaopa ho bolela hore ntho e itseng ha e a loka, a ka etsa phapang. Haeba o ka bolella bana ba bang hore ho hlorisa ba bang ha se ntho e ntle, le bona ba ka nna ba batla ho bua kgahlanong le yona.
- Haeba o bona tlhoriso, o ka bolella motho e moholo. Ho bolela ha se ho tsamaisa ditshebo. Ho lokile ho bolela.

Thusetsa!

- Bolella ngwana ya hloriswang hore ha a lokela hore a tshwarwe ka tsela eo. Ha ho motho ya lokelang ho etswa jwalo.
- Kopa metswalle ya hao ho ba le wena ka ho ba ngwana ya kgahlanong le tlhoriso.

Eba Motswalle!

- Bitsa ngwana ya hloriswang hore a tlo bapala le wena.
- Bopa "sebaka se se nang tlhoriso" lebaleng la ho bapala moo bohle ba amohetsweng.

Mohala wa thuso wa Cipla wa
Bophelo ba Kelello wa 24hr
0800 456 789
SMS 31393

